

KRITERIJI ZA PREPOZNAVANJE POZITIVNIH DIGITALNIH VSEBIN, STORITEV IN APLIKACIJ, KI SO PRIMERNE ZA OTROKE

Vrednote in vpliv

Ko izbirate in pripravljate vsebine za otroke, morate že od vsega začetka upoštevati spodnje **vrednote** in oceniti, kako bo vsebina **vplivala** na otoka.

Premislite o tem, kako lahko s svojo vsebino, aplikacijo ali storitvijo:

- **krepite otrokovo samozavest:** otrok mora v varnem digitalnem okolju čim bolj samozavestno in neodvisno razvijati svoje spretnosti.
- **pritegnete otrokovo pozornost:** vsebine, ki bodo otrokom všeč, jih bodo motivirale in navdihnile.
- **spodbujate otroka:** krepimo otrokovo radovednost in željo po znanju.
- **zagotovite varnost:** ponudimo prostor, kjer otrokova varnost ni ogrožena in lahko otrok čim bolj varno raziskuje svet digitalne tehnologije.

Kontrolni seznam

Premislite o osnovah

- določite ciljno starostno skupino
- določite cilje
- predvidene koristi za otoka

Cilje določite jasno in pregledno

- Med pripravo vsebin in pri oblikovanju vmesnika morate ves čas misliti na to, kaj je primerno za ciljno starostno skupino.
- Upoštevajte razvojno stopnjo otroka (kognitivne, jezikovne, družbene in čustvene norme) in obenem ne pozabite, da se lahko otroci med seboj močno razlikujejo in je vsak otrok zgodba zase.
- Upoštevajte socialni in kulturni kontekst.

Razvoj stimulativnih digitalnih izkušenj

- Načrtujte in oblikujte kreativne, interaktivne, stimulativne, inovativne, zabavne in/ali izobraževalne elemente in lastnosti.
- Ponudite privlačne vizualne elemente, ki jih ustrezno označite. Navesti morate tudi avtorja. Grafični in zvočni elementi (glas, glasba in zvočni učinki) ter videoposnetki so lahko bolj učinkoviti od besedila.
- Naloge in izzivi naj bodo primerni za ciljno starostno skupino. Ponudite povratne informacije in otoka nagradite, ko je to primerno.

Zagotovite uporabnost izdelka

- Premislite o tem, kako bi lahko omogočili boljši dostop do vsebin/storitev preko mobilnih naprav in različnih portalov, brskalnikov in operacijskih sistemov.
- Zagotoviti morate uporabniku prijazno in intuitivno navigacijo, ki je skladna z ravno motoričnih spretnosti in kompetenc ciljne skupine.
- Prepričajte se, da se uporabniki ne izgubijo med navigacijo po spletni strani oz. med uporabo storitve ali aplikacije. Uporabnik mora vedno vedeti, kje se nahaja. Navigacijski elementi morajo biti jasno označeni in omogočati dobro orientacijo.
- Ponudite naslov URL, ki bo otroka hitro pripeljal do izbrane strani/storitve/aplikacije in ga ne bo (denimo zaradi manjše napake v črkovanju) zapeljal do nezaželenih ali nevarnih domen, ki so polne virusov in oglasov.
- Besedila morajo biti dobro napisana in brez napak ter primerna za ciljno skupino.
- Prepričajte se, da se otrok ne bo izgubil med navigacijo in da se bo lahko vedno brez težav vrnil na domačo ali prejšnjo stran. Otrok naj ima možnost spremljanja poteka dogodkov (npr. možnost, da označi, kje se nahaja v igri/zgodbi). Otrok mora z lahkoto najti že obiskane vsebine, če želi nadaljevati z branjem oz. igranjem.

Pripravite dostopne in vključujoče vsebine

- V fazah načrtovanja, razvoja in priprave vsebin oz. storitev morate upoštevati tudi potrebe in zahteve slabovidnih, gluhih in naglušnih, fizično ali kognitivno prizadetih ljudi.
- Premislite o strukturi, jeziku/besedilu/govoru, zvoku, slikah in barvah vsebine in storitev. Vsebine in storitve naj bodo kompatibilne s podporno tehnologijo. Na voljo naj bodo tudi alternativna besedila/atributi.

Ponudite samo preverjeno zanesljivo vsebino

- Preverite, ali je predvidena vsebina/storitev/aplikacija skladna s predpisi oz. zakonodajo; npr. na področju zaščite mladostnikov, varovanja osebnih podatkov, oglaševanja, avtorskih pravic itd.
- Ponudite informacije o ponudniku/avtorju vsebin.
- Zagotovite preprost dostop do kontaktnih podatkov in se odzovite na vsa povpraševanja v razumnem roku.
- Vsebine naj bodo točne in zanesljive. Redno jih posodablajte in pregledujte.
- Prepričajte se, da so ponujene vsebine resnične in aktualne ter da niso zastarele.
- Jasno podajte informacije za starše in skrbnike.

Varnost otroka mora biti na prvem mestu

- Prepričajte se, da so vsebine primerne (neškodljive) za mladoletne osebe; gradivo ne sme biti žaljivo in ne sme vsebovati drugih neprimernih elementov (npr. pornografijo, rasistične, nasilne, žaljive ali ksenofobične vsebine, slike ali videoposnetke).
- Prepričajte se, da vaše gradivo ne vsebuje povezav do neprimernih vsebin, npr. zunanjih spletnih strani ali aplikacij z neprimerno vsebino.
- Varnost naj bo primarni element vašega dizajna. Zaščito otrok na spletu morate upoštevati od samega začetka in potem skozi celoten proces priprave gradiv.
- Razvijte učinkovito metodo spremljanja, posredovanja in poročanja; učinkoviti mehanizmi poročanja naj bodo prepoznavni in uporabniku, ki potrebuje pomoč, nasvet ali povratno informacijo oz. želi prijaviti ali blokirati potencialno neprimerno vsebino oz. stopiti v stik z vami, ponujajo preprost način komunikacije z vami.

- Premislite o uporabi orodij, ki omogočajo starostno kategorizacijo uporabnikov in uporabo elektronskih znakov, ki označujejo primernost vsebine za določeno starostno kategorijo. Starši bodo tako lažje pravilno ocenili vaše vsebine, storitve ali aplikacije.

Nikoli ne pozabite na zasebnost otrok, ki je bistvenega pomena

- Spoštujte zakonodajo s področja varovanja zasebnosti.
- Zbirajte samo podatke, ki jih resnično potrebujete.
- Informacije o ukrepih za zagotavljanje zasebnosti in politiko varovanja zasebnosti objavite na vidnem mestu in jih zapišite v jeziku, ki je primeren za ciljno skupino oz. starše.
- Če bodo uporabnikovi podatki obdelani ali če je potrebno pooblastilo za namestitev oz. uporabo aplikacije, spletne strani ali storitve, morate uporabnika jasno obvestiti o tem.
- Z osebnimi podatki vedno ravnajte kot z zaupnimi informacijami. Uporabnik mora biti na jasn način obveščen o vseh izjemah (npr. uporaba podatkov za potrebe podelitve nagrad). Jasno zapišite tudi, da bodo podatki na koncu izbrisani.
- Otrok, ki mora vnesti svoje osebne podatke, mora obenem potrditi, da to počne z dovoljenem staršev.

Razvoj elementov družabnih medijev in komunikacijskih elementov z občutkom: družabna omrežja, klepetalnice, forumi, knjige gostov, portali za izmenjavo slik in videoposnetkov, neposredna sporočila itd.

- Premislite o specifičnih pravilih in informacijah o varni rabi ponujenih orodij (npr. bonton spletne komunikacije, zaščita osebnih podatkov, preprečevanje vrstniškega nasilja itd.).
- Otroke spodbujate, da se pred odprtjem uporabniškega računa posvetujejo s starši in pridobijo njihovo dovoljenje. Premislite o tem, kako lahko ta element vključite v postopek registracije.
- Mehanizmi poročanja morajo biti preprosti in na vidnem mestu (npr. gumb, s katerim otrok sproži alarm, če potrebuje pomoč ali nasvet oz. želi prijaviti neprimerno vsebino oz. stopiti v stik z vami).
- Prispevke uporabnikov morate ves čas spremljati in usmerjati. Neprimerne vsebine morate nemudoma prepoznati in izbrisati.

Če boste vključili trgovske elemente, morate to storiti na zelo odgovoren način: oglaševanje, sponzorji, spletne trgovine, nakupi preko aplikacije itd.

- Spoštovati morate vse predpise in zakone, ki urejajo oglaševanje in trženje izdelkov, ki so namenjeni otrokom.
- Komercialna obvestila, oglasi in spletne trgovine naj bodo jasno ločene od vsebine, lahko prepoznavne, jasno označene in primerne za otroke (npr. ne objavljajte oglasov in ne tržite izdelkov kot so alkohol, cigarete, plastična kirurgija, prehranski dodatki za hujšanje ipd.).
- Komercialna obvestila morajo biti jasna in neposredna.
- Na splošno aplikacije ne bi smele nuditi možnosti nakupov. Možnost nakupov lahko ponudite samo v zaščitenem okolju in s predhodnim dovoljenjem staršev. Otrok ne spodbujajte k nakupu dodatnih funkcij.
- Prepričajte se, da komercialni elementi ne omejujejo uporabnikovo moč nadzora nad potekom dogodkov.
- Postavite zgornji limit za višino nakupa, ki ga lahko otrok opravi na spletni strani, preko aplikacije ali storitve.
- Izberite načine plačevanja, ki zahtevajo starševski nadzor.